

#	Vraag	Antwoord
1	Citaat: 'Kunt u de gevraagde dienstverlening en producten geheel zelfstandig leveren' Vraag: In vraag 05 van de vragenlijst vraagt u of wij de 'gevraagde dienstverlening en producten' zelfstandig kunnen leveren. De term 'producten' is in deze context voor ons onduidelijk. In paragraaf 3.2.B van het marktconsultatiedocument wordt 'Levering van producten' gedefinieerd als 'zijnde intellectuele eigendomsrechten'. Is dit de enige definitie van 'producten' waar u op doelt, of moeten wij onder 'producten' ook andere zaken verstaan, zoals COTS-software, licenties of andere leveringen naast de TaaS-dienstverlening? \Welke producten worden dan uitgevraagd?	Producten' wijst hier inderdaad op intellectuele eigendomsrechten. In strikt juridische zin kwalificeren intellectueel eigendomsrechten namelijk als vermogensrechten, en daarmee als goederen in de zin van het burgerlijk wetboek. Vandaar dat wordt gesproken over een 'levering' van een 'product'. Op dit moment worden geen andere producten, zoals software en licenties, van opdrachtnemers verwacht.
2	Citaat: 'Het zou fijn zijn als u in beantwoording kunt ingaan op de vereiste technologische expertisegebieden, zoals beschreven in paragraaf 3.1, de context van de dienstverlening?' Vraag: Voor het beantwoorden van vraag 5 is een duidelijke verdeling / verwachting van verantwoordelijkheden noodzakelijk 1) Kunt u aangeven in welke mate deze technologieën de verantwoordelijkheid zijn van het TaaS team(s)? 2) Zijn dit technologieën waarvan het TaaS team(s) alleen gebruik maakt, maar door andere teams worden ondersteund? 3) Dient het team ook het beheer en onderhoud van deze (platform)technologieën te verzorgen? 4) Kunt u een duidelijke verantwoordelijkheidsmatrix (RACI) schetsen met <u>betrekking tot de verantwoordelijkheden rond deze technologieën?</u>	De BBO oplossing is gebaseerd op de genoemde technologieën; die zijn dus nodig voor het beheren en doorontwikkelen van BBO. Het team dat deze taken op zich neemt dient te beschikken over de relevante kennis en kunde. Ondanks dat beschreven technologieën breder worden toegepast binnen Logius verwachten wij dat het team zelfstandig kan opereren tbv BBO. Het zal de verantwoordelijkheid van de leverancier zijn om de capaciteit en expertise beschikbaar te hebben en te anticiperen op ontwikkelingen.
3	Citaat: 'Vanaf het moment dat de dienst BBO (Berichtenbox voor Burgers en Ondernemers) in productie is gegaan binnen Logius, is behoefte aan continueren van het beheer, de exploitatie van en de doorontwikkeling van de dienst BBO waarbij een onderdeel van de dienst BBO de betreffende maatwerk applicatie is.' Vraag: Om een gedegen antwoord te kunnen geven op vraag 5 van de vragenlijst (over het zelfstandig kunnen leveren van de dienstverlening), is inzicht in de scope en complexiteit van de te beheren oplossing essentieel. Kunt u daarom de beoogde kwaliteits- en architectuurkaders voor de herbouwde BBO-oplossing delen? Wij denken hierbij concreet aan de volgende 4 zaken: 1) de doelarchitectuur (software en platform). 2) de (niet-functionele) kwaliteitseisen. 3) de beoogde teststrategie en mate van testautomatisering. 4) de ontwerpen van de primaire ontwikkel- en beheerprocessen.	De beoogde kwaliteits- en architectuurkaders voor de herbouwde BBO-oplossing zullen (zoveel als mogelijk is) opgenomen zijn in de te zijner tijd te publiceren aanbestedingsstukken.
4	Citaat: 'Vanaf het moment dat de dienst BBO (Berichtenbox voor Burgers en Ondernemers) in productie is gegaan binnen Logius,' Vraag: Om een realistische inschatting te kunnen maken van de benodigde inzet voor de transitie (zoals gevraagd in vraag 5 van de vragenlijst), verzoeken wij u de volgende 4 vragen te beantwoorden: 1) Het beoogde overdrachtsproces te schetsen (bijv. obv een/het exit plan) 2) Welke rol en beschikbaarheid is er voorzien voor de huidige ontwikkel/beheer-organisatie? 3) Welke concrete overdrachtsdocumentatie zal beschikbaar worden gesteld om een efficiënte onboarding te garanderen? 4) Kunt u het huidige BBO exit plan delen?	Antwoorden op de door u gestelde vier vragen zullen (zoveel als mogelijk is) opgenomen zijn in de te zijner tijd te publiceren aanbestedingsstukken.
5	Vraag: Hoe wordt omgegaan met afhankelijkheden of vertragingen buiten het TaaS team om?	Het team is verantwoordelijk voor het eigen functioneren / plannen / realiseren, dit in samenhang met de overige betrokken teams. We verwachten dat eventuele risico's en impediments door het team gesignaleerd en in overleg gemitigeerd worden. Hoe ziet u dit?
6	Vraag: In hoeverre is Logius al bekend met de in deze uitvraag voorgestelde wijze van werken met TaaS.	Logius heeft ervaring met het werken met TaaS, maar heeft deze werkwijze afgelopen jaar wel op enkele belangrijke punten herijkt voor de toekomst, aan de hand van enkele lessons learned uit het verleden. Daarom vinden wij het ook zo belangrijk om een marktconsultatie uit te voeren. Niet alleen om onze herijkte visie te toetsen aan de markt, maar vooral ook om te leren van de ervaring van marktpartijen zelf. U ziet ook dat onze vragen hierop zijn gericht.

7	Citaat: 'Logius is op zoek naar een Opdrachtnemer die een of meerdere teams beschikbaar stelt...' Vraag: Waarom wordt er niet gekozen voor het uitbesteden, het volledig beleggen van de hosting en doorontwikkeling bij een leverancier, waarbij Logius de regie functie heeft en de leverancier de volle verantwoordelijkheid heeft voor de uitvoering? Dit geeft onsiniens meer duidelijkheid omtrent verantwoordelijkheden tussen Logius en leverancier, en meer vat op kosten. Continuïteit kan gevat worden in het opnemen van exit plannen en voorwaarden.	Logius kiest niet voor deze leveringsvorm, aangezien Logius inzake het beheer, exploitatie en doorontwikkeling op maatwerk applicaties op een eerder moment op strategisch niveau heeft bepaald om vanuit een SAFe/Agile werkwijze op een wendbare en flexibele wijze te kunnen opereren en daarmee de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen.
8	Citaat: 'Logius is op zoek naar een Opdrachtnemer die een of meerdere teams beschikbaar stelt...' Vraag: Kunt u aangeven in hoeverre het mogelijk is om voor samenstelling en expertise van TaaS team(s) gebruik te maken van nearshore resourcing.	De voorwaarden aan (mogelijke) nearshoring worden in het PvE opgenomen.
9	Citaat: 'deze dienstverlening af te nemen volgens het leveringsmodel Team as a Service (TaaS).' Vraag: Welk prijsmodel heeft u voor ogen bij de hier gevraagde inzet van TaaS teams? Resultaatverplichting suggereert dat dit zou zijn op basis van dienstverlening. Of gaat het richting resourcing en daarmee op basis van inzet .	Graag zouden wij hier van de geïnteresseerde een advies op krijgen. (i.c.m. vraag 5)
10	Vraag: In de marktconsultatie wordt nadruk gelegd op TaaS als dienst, niet op inhuurprofielen. Worden leveranciers beoordeeld op teamoutput, individueel profiel of andere criteria bij de uiteindelijke aanbesteding?	Dit is nog niet duidelijk. Welk advies zou u hierin geven?
11	Citaat: 'Wij willen nadrukkelijk Teams ‘as a service’ als een resultaatverplichting, en geen (cluster)inhuur van teamleden.' Vraag: Wat wordt exact verstaan onder 'resultaatverplichting' bij TaaS?	Wanneer Logius in de marktconsultatie spreekt over ‘TaaS als resultaatverplichting’ bedoelen wij onderscheid te maken tussen een multigefaceteerde dienstverlening enerzijds en het leveren van arbeid (uitlenen) anderzijds. Logius verwacht méér dan het uitlenen van arbeid door potentiële opdrachtnemers: het is aan opdrachtnemer zelf om te bepalen op welke wijze zij de opdracht uitvoert om vooraf bepaalde (kwaliteits-)doelen en deliverables te behalen. Logius wil het team ook niet aansturen. Wij bepalen over het algemeen het ‘wat’ en wanneer wij tevreden zijn, maar opdrachtnemer bepaalt over het algemeen hoe zij dat doet. Soms binnen vooraf vastgestelde (kwaliteits-)kaders zoals de BIO. Dat wil niet zeggen dat de gehele dienstverlening een resultaatverplichtende opdracht is. Dat zou niet realistisch zijn. Uiteraard beseft Logius dat in de praktijk bij een opdracht vaak sprake van een mengeling van zowel resultaat- als inspanningsverplichtingen. En bij zowel resultaat- als inspanningsverplichtingen horen passende prestatieafspraken. Welke dat zijn is nog voorwerp van onderzoek. Daarom heeft Logius hier ook nadrukkelijk vragen over gesteld, zie bijvoorbeeld vraag 20 en 22. Indien u meent dat Logius onduidelijk is in de beschrijving van TaaS in relatie tot resultaatverplichting willen we u van harte uitnodigen om hier in uw eventuele zienswijze op te reageren.
12	Citaat: 'Logius is zich ervan bewust dat er – afhankelijk van de insteek van dienstverlening – sprake kan zijn van een zeker spanningsveld tussen TaaS en inhuurconstructies. Wij willen nadrukkelijk Teams ‘as a service’ als een resultaatverplichting.' Vraag: U streeft naar een resultaatverplichting voor de opdrachtnemer. Tegelijkertijd vult u cruciale, resultaat-bepalende rollen (o.a. PO, architectuur, platform, QA) zelf in, waardoor er een sterke afhankelijkheid ontstaat. Hierover graag uw reactie op 3 vragen: 1) Hoe ziet u de verdeling van de eindverantwoordelijkheid voor het functioneren van de BBO-dienst in deze constructie? 2) Welke processen en/of Service Level Agreements (SLA's) hanteert u intern voor de diensten (zoals platformbeschikbaarheid, tijdige architectuurbeslissingen, kwaliteit van user stories) waarvan het TaaS-team afhankelijk is, om te borgen dat de opdrachtnemer zijn resultaatverplichting kan nakomen? 3) Hoe ziet opdrachtgever deze afhankelijkheid, hun invloed op het resultaat van de opdrachtnemer en welke KPI's heeft opdrachtgever voor de 'diensten' waar het Team afhankelijk van zal zijn?	Wij zien graag hier de zienswijze van de markt of naar de invulling ervan gekeken wordt.
13	Citaat: 'Logius heeft de intentie om deze dienstverlening af te nemen volgens het leveringsmodel Team as a Service (TaaS).' Vraag: Met betrekking tot het dienstverleningsmodel hebben we de volgende 3 vragen: 1) Waarom kiest opdrachtgever voor het TaaS model? 2) Welke dienstverleningsmodel wordt nu gebruikt? 3) Welke verbeteringen wil opdrachtgever met het TaaS model behalen tov de huidige situatie?	1) Dit is voor Logius de meest passende werkwijze voor BBO. Enerzijds, is inhuur niet wenselijk, omdat de Opdrachtnemer grotendeels verantwoordelijk is voor het leveren van personeel, maar niet voor andere componenten van de dienstverlening. Anderszijds, is volledig oursourcen niet wenselijk voor Logius, omdat de strategische regie en controle dan volledig ligt bij Opdrachtnemer. Bij TaaS beogen wij een geschikte tussenvariant te vinden. Er wordt op dit moment ook gewerkt met een (variant op) TaaS. 2) en 3) We werken op dit moment ook met (een variant van) TaaS, zie het antwoord op vraag 6. Enkele verbeteringen die wij hebben willen doorvoeren zien op duidelijkere prestatieafspraken zodat beter gestuurd kan worden op prestatie van opdrachtnemer en een duidelijkere afbaking tussen verplichtingen en verantwoordelijkheden van Logius enerzijds en opdrachtnemer anderzijds.

14	Citaat: 'De nieuwe applicatie is gebaseerd op: Kubernetes, Kafka, Vault, Mongo, Postgres, Elastic...' Vraag: Op welke (cloud)infrastructuur wordt de herbouwde BBO gehost en betreft dit een private, publieke of hybride omgeving?	Logius maakt gebruik van een eigen private cloud omgeving.
15	Citaat: 'Met betrekking tot advies & consultancy opdrachten [gaat het om het leveren] van advies(rapporten) en consultancy. Dit betreft geen externe advies- of consultancydiensten, zoals een audit of een pentest.' Vraag: U beschrijft een behoefte aan 'advies(rapporten) en consultancy', expliciet met uitsluiting van audits en pentests. Kunt u enkele concrete voorbeelden geven van strategische, tactische of technische vraagstukken waarvoor u verwacht deze diensten in te zullen roepen?	Het zou hier kunnen gaan om een advies(rapport) geleverd vanuit de leverancier op verzoek van Logius bij specifieke BBO problematiek of een BBO vernieuwingsvraagstuk tijdens de duur van van de overeenkomst (gedurende de beheer- & exploitatiefase).
16	Citaat: 'De herbouwde BBO wordt naar verwachting in de loop van 2026 in gebruik genomen. [...] ten aan zien van het beheren en doorontwikkelen van BBO nadat deze in gebruik en in beheer is genomen.' Vraag: 1) Wie gaat verantwoordelijk zijn voor het oplossen van bevindingen die voortkomen uit de ingebruikname van de herbouwde BBO? 2) Kunt u het proces beschrijven voor het classificeren en toewijzen van dergelijke bevindingen (bijv. fouten in de oorspronkelijke code versus fouten geïntroduceerd tijdens beheer)?	Waar zou u deze verantwoordelijkheid willen zien? Graag uw advies.
17	Citaat: 'De herbouwde BBO wordt naar verwachting in de loop van 2026 in gebruik genomen. [...] ten aan zien van het beheren en doorontwikkelen van BBO nadat deze in gebruik en in beheer is genomen.' Vraag: Indien in gebruikname op een later moment plaatsvindt (bijv agv vertraging herbouw), wat zal de impact op de werkzaamheden in scope van deze uitvraag zijn (herbouw afmaken, migratie, transitie) of wordt wordt levering van TaaS teams uitgesteld?	De verwachting is dat de dienstverlening (waaronder de levering van TaaS) dan wordt aangepast op de dan ontstane situatie. In de te zijner tijd te publiceren aanbestedingsstukken zal hier nader worden uitgewerkt.
18	Citaat: 'Wij willen nadrukkelijk Teams ‘as a service’ als een resultaatverplichting, en geen (cluster)inhuur van teamleden.' Vraag: Wij begrijpen dat inhuurconstructies in het overheidsdomein niet wenselijk (meer) zijn. U kiest voor TaaS. Waarbij u een "team" inhuurt. Wat is het wezenlijke verschil met "cluster-inhuur"?	Zie het antwoord op vraag 11. Logius ziet TaaS niet als het inhuren van een team.
19	Citaat: 'Logius herbouwt momenteel de bestaande BBO. De nieuwe applicatie is functioneel vrijwel gelijk aan de huidige applicatie, maar is technisch volledig anders' Vraag: Als Logius straks gaat aanbesteden, hoe garandeert zij een level playing field voor marktpartijen t.o.v. de huidige partij die de herbouw verzorgt. Denk bijv aan transitiekosten die er bij de incumbent niet zullen zijn, terwijl geïnteresseerde marktpartijen hier wel mee te maken krijgen.	De prijsstelling wordt nader uitgewerkt in de aanbestedingsstukken. Vanzelfsprekend wordt rekening gehouden met waarborging van het level playing field.
20	Citaat: 'Logius herbouwt momenteel de bestaande BBO. De nieuwe applicatie is functioneel vrijwel gelijk aan de huidige applicatie, maar is technisch volledig anders' Vraag: Het contract tussen Logius en Solvinity voor het leveren van infrastructuurdiensten—waaronder het platform Picard loopt eind augustus 2028 af. BBO draait op Picard. - Wat is de impact van de contract einde met Solvinity voor de doorontwikkeling van de BBO. - Gaat BBO op een ander infrastructuur moeten draaien, zo ja, wat en hoe gaat de migratie eruit komen te zien waarmee rekening gehouden moet worden bij de doorontwikkeling van BBO	Dit betreft vertrouwelijke informatie en kan niet in deze marktconsultatie beantwoord worden.
21	Citaat: 'Logius herbouwt momenteel de bestaande BBO. De nieuwe applicatie is functioneel vrijwel gelijk aan de huidige applicatie, maar is technisch volledig anders' Vraag: Hoe en wanneer gaat BBO ingepast en geïntegreerd worden met het Federatief Berichten Stelsel? Wat betekent dit voor de doorontwikkeling van BBO?	De stappen richting federalisatie van het berichtenverkeer zijn in kaart gebracht maar moeten nog worden geprioriteerd. In overleg met het desbetreffende team wordt de roadmap opgesteld en de consequenties voor capaciteit en expertise besproken.
22	Citaat: 'Logius herbouwt momenteel de bestaande BBO. De nieuwe applicatie is functioneel vrijwel gelijk aan de huidige applicatie, maar is technisch volledig anders' Vraag: Hoe ziet de As-Is en de To-Be architectuur eruit. Op dit moment lijkt er een Hybride situatie (zowel centraal als federatief). Hoe lang blijft deze situatie nog bestaan?	zie vorige vraag en bijbehorend antwoord (21)
23	Citaat: 'Dit brengt ook met zich mee dat de leverancier dient te kunnen inspelen en meebewegen met veranderingen op inhoud en capaciteit van het team.' Vraag: De mate van benodigde flexibiliteit (snelheid van op- en afschalen) is een belangrijke factor voor de inrichting van de dienstverlening en de prijsstelling. Kunt u, op basis van uw strategische doelstellingen, product roadmap en (jaar)plannen voor BBO: 1) Een indicatie geven van de flexibiliteit die de dienstverlening naar verwachting moet kunnen bieden? 2) Aan welke bandbreedte in teamgrootte en welke reactietijden voor schaalveranderingen wij moeten denken?	Kleine uitbreiding binnen het bestaande team: leadtime van 4-6 weken. Grote uitbreiding (1 of meerdere teams): binnen een horizon van een half jaar. Een team heeft naar onze inschatting een omvang van 8 tot 10 fte. Dit betreft een indicatie en kunnen geen rechten aan worden ontleend.

24	Citaat: 'Het uitgangspunt van TaaS dienstverlening is dat de leverancier één of meerdere DevSecOps teams levert' Vraag: In paragraaf 3.2 (pag. 9) staat dat Logius voornemens is rollen als Informatiebeveiliging, Platform engineers en Security Operations zelf in te vullen. Echter, in dezelfde paragraaf staat dat de leverancier een DevSecOps team levert inclusief 'secops / operationele security rollen' en 'eventuele platform engineers'. Dit lijkt tegenstrijdig. Kunt u een duidelijke verantwoordelijkheidsmatrix (RACI) schetsen voor deze en andere overlappende rollen, zodat de precieze verwachting van het TaaS-team helder is?	De inrichting van de securityfunctie is nog niet geheel uitgewerkt. Ook tijdens de looptijd van het contract kan deze situatie wijzigen. Vanzelfsprekend wordt de leverancier tijdig betrokken bij eventuele wijzigingen zodat deze hier adequaat op kan inspelen.
25	Citaat: 'Daarnaast levert de leverancier delivery / HR-management rollen die verantwoordelijk zijn voor de delivery met name op personeels- en capaciteitsvlak.' Vraag: Met het citaat wordt de suggestie gewekt dat de opdracht bestaat uit het leveren van resources. Eerder in het document wordt echter gesproken over een resultaatverplichting, waarbij de opdrachtnemer dus bepaalt hoe dit resultaat te realiseren. Kunt u nader toelichten hoe het leveren van resources enerzijds en de genoemde resultaatverplichting anderzijds zich tot elkaar verhouden?	De term 'delivery' slaat hier op service delivery: dit is de schakel tussen Logius als opdrachtgever en de opdrachtnemer en het team dat deze levert. Logius ziet deze opdracht niet als het 'leveren van resources' per se, maar als het 'leveren van een dienst'. Dat is voor ons een cruciaal verschil tussen inhuur en TaaS. Zie verder het antwoord op vraag 11.
26	Vraag: Bij wie ligt de (i) uitvoering en (ii) de verantwoordelijkheid voor de levering van 24x7 dienstverlening?	De verantwoordelijkheid voor 24x7 dienstverlening ligt bij Logius en de beschikbaarheid van daarvoor benodigde team(s) ligt bij de leverancier. BBO betreft 24x7 dienstverlening
27	Citaat: 'Logius wil inzake BBO, de volgende diensten in de markt zetten: O ten dele uitbesteden...' Vraag: Wat bedoelt Logius met 'ten dele' uitbesteden van beheer en doorontwikkeling?	Ten dele uitbesteden slaat op het feit dat enkele rollen binnen beheer en doorontwikkelingen ingevuld zullen worden door Logius zelf, zoals gespecificeerd de laatste 2 alinea's onder paragraaf 3.2. Volledig uitbesteden zou wijzen op een managed service en dat is niet waar Logius naar op zoek is voor BBO.
28	Citaat: '... En het door de leverancier opleveren van doorontwikkelde producten / productonderdelen (binnen de maatwerk applicatie BBO) aan Logius' Vraag: Wat wordt nog doorontwikkeld aan BBO na oplevering in 2026? M.a.w. welke nieuwe functionaliteiten voorziet Logius na de oplevering en op welke termijn, wat zijn de tijdslijnen? Is er een BBO Roadmap?	Het zal gaan om federalisering en om ondersteuning van berichtenverkeer naar ondernemers. Het is nog niet duidelijk welke rol door welke teams opgepakt gaan worden. Zie verder antwoord op vraag 21.
29	Citaat: '... En het door de leverancier opleveren van doorontwikkelde producten / productonderdelen (binnen de maatwerk applicatie BBO) aan Logius' Vraag: Wat zijn de ambities van Logius mbt BBO in het licht van het FBS (Federatief Berichten Stelsel)? Hoe ver is Logius op dit moment met het federatieve aspect in de ontwikkelde BBO, en op het moment van de gunning in 2026 van deze uitvraag?	Zie antwoord op vraag 21.
30	Citaat: 'Doelstelling is om te zorgen dat deze applicatieleidt tot het kunnen en blijven realiseren van doelstellingen van kwaliteit, beschikbaarheid, performance en continuïteit...' Vraag: Welke (non-functionele) prestatie-indicatoren zoals beschikbaarheid, performance, security of compliance worden onder de resultaatverplichting geschaard?	Zie (deels) het antwoord op vraag 11. Welke concrete prestatieafspraken passen bij de BBO dienstverlening is nog voorwerp van onderzoek. Wij zoeken hierop nadrukkelijk input van geïnteresseerde partijen, zie bijvoorbeeld vragen 20 en 22 in de vragenlijst.
31	Citaat: '...in combinatie met onderliggend platform en infrastructuur...' Vraag: Wordt van de leverancier verwacht dat deze ook platformcomponenten beheert of alleen applicatiebeheer en doorontwikkeling?	Het gaat alleen (ten dele) om applicatiebeheer, doorontwikkeling en advies & consultancy opdrachten bedoeld voor BBO.
32	Citaat: 'vragen (mede n.a.v. inlichtingenbijeenkomst)' Vraag: Wij kunnen niets verder vinden over de hier genoemde inlichtingenbijeenkomst. Graag nadere toelichting (e/o uitnodiging).	Er is sprake van een onvolkomenheid. Voor deze marktconsultatie zal geen inlichtingenbijeenkomst worden georganiseerd.
33	Marktconsultatiedocument Dienst BBO [DEF].pdf, Hoofdstuk 1, halverwege 2e alinea pagina 4: "...intentie om dit als een vaste overheidsopdracht aan te besteden ...". Wat wordt bedoeld met de term vaste? En welke andere vormen zijn er en wat houden deze in? Vast v.w.b. Looptijd, jaarlijks budget, teamformatie? 3.4 stelt dat dit niet het geval is.	Dit betreft de voorgestelde type overeenkomst, namelijk een overeenkomst met een vaste looptijd, in plaats van een raamovereenkomst.
34	"...dienstverlening in de vorm van Team as a Service (TaaS)...". Kunt beschrijven wat TaaS inhoudt? Welke taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden komen er kijken bij dit team? Welke rollen zijn onderkent, en hoe verhoudt de samenwerking met Logius? Wat stelt Logius wèl of juist niet beschikbaar?	De verwachte rollen zijn beschreven in de marktconsultatiedocumenten en deze worden verder uitgewerkt in de aanbestedingsstukken. Hoe stelt u de samenwerking voor? Zie dit in context antwoord op vraag 11.

35	Paragraaf 2.2, pagina 6: 1 alinea sluit af dat de ""...antwoorden kunnen worden gebruikt als één van de informatiebronnen voor de voorbereiding van één of meerdere aanbestedingen." De ene voorziening van Logius is niet zoals de andere voorziening en dat geldt ook voor de aanbestedingen. Kunt u duiden of het mogelijk gaat om meerdere aanbestedingen binnen de BBO-dienst, of volstrekt andere diensten? Ervaring leert dat aanbestedingen soms teams zijn van nog geen 3 mensen, of wellicht iets meer en dan moeten er heel veel verschillende rollen in een team worden vervuld. Dat roept de vraag op of de verstrekte antwoorden in context van de BBO-dienst geschikt zijn voor andere aanbestedingen. Want partijen kunnen op basis van iedere opdracht tot een ander standpunt komen, mede gebaseerd op de uitgangspunten die Logius formuleert. Denk hierbij aan: de hoeveelheid technische expertise, de omvang van het team en het budget dat Logius hiervoor heeft of wellicht de afrekeningsvorm. Kunt u toelichten hoe u beziet dat dit generiek toepasbaar is?	Het gaat om één Europese aanbesteding inzake de dienst BBO. Het zou kunnen dat door u gegeven antwoorden (ook) dienen als één van de informatiebronnen voor de voorbereiding van meerdere aanbestedingen.
36	Paragraaf 3.2, pagina 8 Levering van producten, zijnde IE op n.a.v. de doorontwikkelde systemen. Deze vinden wij wat cryptisch. Bedoelt u hier te stellen dat er onderhoud en ontwikkeling plaats vindt op broncode en dat werkende software wordt opgeleverd en dat het intellectueel eigendom behouden is en blijft voor Logius? De term product maakt het erg verwarrend. Als een Opdrachtnemer producten voert zal Opdrachtgever over het algemeen geen IE verwerven omdat voor een product geldt in de regel dat niet exclusief is voor een partij, dan is het maatwerk.	In strikt juridische zin kwalificeren intellectueel eigendomsrechten als vermogensrechten, en daarmee als goederen in de zin van het burgerlijk wetboek. Vandaar dat wordt gesproken over een 'levering' van een 'product'. Het is immers geen dienstverlening. Het intellectueel eigendomsrecht dat Logius zou willen verkrijgen reikt verder dan alleen op ontwikkelde systemen (zie de 'waaronder'). Het gaat bijvoorbeeld ook om functionele documentatie, en andere deliverables die bij de dienstverlening kunnen horen. Omdat de precieze omvang van de dienstverlening nog voorwerp van onderzoek is (vandaar ook dat een marktconsultatie wordt gedaan) kan een sluitende definitie en opsomming van de intellectuele eigendomsrechten die Logius zal/wenst te verkrijgen pas later in dit traject volgen.
37	3.2 A.) pagina 8, 3e zin: "Het gaat er hier om dat de leverancier één of meerdere DevSecOps teams blijft leveren ten behoeve van het beheren en exploiteren van de maatwerk applicatie BBO, zodat de continuïteit op het beheer en de exploitatie van een veilige en betrouwbare digitale brievenbus voor burgers en ondernemers inclusief berichtenmagazijn is geborgd." Deze tekst suggereert dat de huidige leverancier/partijen dit blijft/blijven doen. Wil Logius het volgende stellen: "Het gaat er hier om dat de Opdrachtnemer één of meerdere DevSecOps teams gaat leveren ten behoeve van het beheren en exploiteren van de maatwerkapplicatie BBO, zodat de continuïteit op het beheer en de exploitatie van een veilige en betrouwbare digitale brievenbus voor burgers en ondernemers inclusief berichtenmagazijn is geborgd." Kunt u deze of een andere verduidelijking geven?	Formulering had anders gekund, dit had "gaat leveren" moeten zijn. Gedachte erachter is/was dat het niet alleen gaat om initiele levering van de juiste capaciteit en benodigde kennis en kunde, maar ook gedurende de looptijd waarin wat nodig aan verandering onderhevig is of kan zijn.
38	3.2 A.) pagina 8: Wat is het verschil tussen opslaan en bewaren? Of is het een synoniem en staat er 2 keer hetzelfde?	"Opslaan van gegevens" verwijst naar het beveiligen van informatie op een opslagmedium. Het doel is om gegevens permanent of voor bepaalde tijd te bewaren.
39	3.2 A.) pagina 8, In hoofdstuk 3 wordt het woord leverancier gebruikt, terwijl in hoofdstuk 2 nadrukkelijk de term Opdrachtnemer (hoofdletter = definitie) wordt gebruikt. Tenslotte: In de definities verschijnt Ondernemer. Dit lijkt inconsistent en is op z'n minst verwarrend, te meer het woord Ondernemer in BBO weer een andere betekenis heeft. Kortom zijn dit synoniemen voor hetzelfde of toch anders? Graag dan een definitie.	Bedankt voor de feedback. Dit zijn inderdaad synoniemen voor hetzelfde. We zullen in de aanbestedingsstukken een consistente term gebruiken.
40	3.2 B.) pagina 8, Netzoals vraag 4 en 5. De scope van IE is onvoldoende precies. Systemen kan worden geïnterpreteerd als infrastructuur die geconfigureerd. Dat bedoelt Logius onzes inziens ook, maar vooral IE over applicaties en alle broncode. Advies: betrek hier een ICT-jurist bij voor een sluitende scope, definitie en beschrijving om de IE belangen van Logius veilig te stellen.	Zie het antwoord op vraag 36
41	3.2 c.) pagina 8, laatste zin: Logius dient limitatief te formuleren wat het niet is of wat het juist wél is. Dit voorkomt na gunning discussie over interpretaties met contractmanagement, maar ook in de operatie zoals servicemanagers die met stukken moeten werken. Wij verwachten op deze vraag geen antwoord, het is een vrijblijvend advies.	Dit advies wordt in overweging genomen.
42	Hoofdstuk 6, pagina 14: Bullet 3 lijkt niet te stroken met 5.7 de laatste alinea. Kunt u toelichten?	De Marktconsultatie is geen onderdeel van de beoogde aanbesteding. Een geanonimiseerde samenvattende rapportage van de marktconsultatie wordt wel opgenomen in de aanbestedingsstukken.
43	Kunt u aangeven of Logius reeds bekend is met een TaaS dienstverlening en/of hybride teams waar Opdrachtgever en Opdrachtnemer samenwerken? Indien dat het geval is, voor welke diensten en wat zijn uw ervaringen?	Logius heeft in de meeste lopende contracten voor maatwerkapplicatie dienstverlening een variant van TaaS gebruikt, waarbij de teams ook veelal hybride zijn samengesteld. Dit betreft ook de huidige werkwijze binnen BBO. Zie ook het antwoord op vraag 6 en 13. Logius kan zoals u zult begrijpen niet in detail ingaan op de ervaringen met deze samenwerkingen, aangezien dit raakt aan vertrouwelijkheid. In het algemeen kan Logius wel aangeven dat TaaS een mate van flexibiliteit en wendbaarheid biedt die past bij de SAFE/Agile werkwijze die Logius hanteert.
44	Kunt u toelichten wat de belangrijkste redenen zijn waarom Logius de intentie heeft om de dienstverlening vorm te geven middels een TaaS leveringsmodel?	Zie het antwoord op vraag 6, 13 en 43.

45	Kunt u bevestigen dat de scope van de opdracht alleen betrekking heeft op de maatwerk applicatie BBO, en niet op het onderliggende platform of platformen, integraties of infrastructuur?	zie antwoord op vraag 2. Het team moet dus in staat zijn zinvolle bijdrage te leveren in het overleg met andere teams over deze aspecten.
46	Kunt u bevestigen dat deelname aan deze marktconsultatie, de beoogde aanbesteding en/of de beoogde overeenkomst voor deze opdracht tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer niet conflicteert met huidige of toekomstige overeenkomsten tussen Logius en Ondernemer?	Dit kunnen wij nog niet bevestigen. Deelname aan de marktconsultatie staat op zichzelf en conflicteert niet. Deelname aan een mogelijke aanbesteding kan conflicteren met andere overeenkomsten (denk aan belangenverstrengeling bij een audit of pentesten).
47	Kunt u aangeven in hoeverre Logius openstaat voor een andere verdeling van rollen tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer? Welke rollen moeten volgens u minimaal of verplicht door Logius worden ingevuld?	Rollen waarbij behoud van kennis en expertise voor de organisatie van belang zijn, worden in de regel door Logius zelf ingevuld. Het zal voornamelijk gaan om architectuur- en ontwerprollen. In voorkomende gevallen kan voor de invulling van dergelijke expertise in goed overleg een beroep op de leverancier worden gedaan. Wat is uw advies die minimaal door Logius ingevuld moeten worden?
48	Kunt u verduidelijken welke (extra) advies en consultancy u tijdens de contractduur wenst en met welke scope? Betreft het alleen de Dienst BBO of is de scope breder?	Zie vraag 15. Het zou gaan om zeer specifieke vraagstukken gerelateerd aan het beheer en doorontwikkeling van de dienst BBO.
49	Kunt u aangeven in hoeverre het mogelijk is om de DevSecOps rollen in te vullen met niet-Nederlandstaligen woonachtig in Nederland en niet-Nederlandstaligen woonachtig buiten Nederland?	Zie antwoord vraag 8. Hier zal bij de uitwerking van het PvE definitief invulling aan gegeven worden. Het ligt in de lijn der verwachting dat nearshoring niet tot de mogelijkheden gaat horen, de teamleden (evt. gedeeltelijk) fysiek op kantoor bij Logius werken, en dat de taal Nederlands is.
50	Kunt u aangeven wanneer de beoogde aanbesteding naar verwachting wordt gepubliceerd?	Het streven is de aanbesteding nog in 2025 te publiceren. Echter hier kunnen geen rechten aan ontleend worden.
51	Marktconsultatiedocument Pag. 11 inlichtingenbijeenkomst Er mogen vragen worden ingeleverd n.a.v. van de inlichtingenbijeenkomst. Wij zien verder geen uitleg over een inlichtingenbijeenkomst of wanneer dit is (geweest).	Er is sprake van een onvolkomenheid. Voor deze marktconsultatie zal geen informatiebijeenkomst worden georganiseerd. Op 14 augustus is hier een bericht over gestuurd naar de op dat moment geïnteresseerde partijen.
52	Antwoordblad vraag 17 De vraag loopt niet helemaal lekker omdat er woorden ontbreken. Kunt u deze vraag corrigeren?	Vraag 17 is gecorrigeerd.
53	Antwoordblad vraag 19 In de vraag wordt de Delivery Manager genoemd als sleutelrol binnen het te leveren DevSecOps team. Wij zien Delivery Management als belangrijke rol in het succesvol leveren van capaciteit voor het TaaS-team. Wij zien de Delivery Manager echter niet als rol binnen het dagelijks opereren van het DevSecOps team. Gezien uw omschrijving in paragraaf 3.2 “Hoe Logius TaaS ziet” hebben wij het idee dat Logius dezelfde visie heeft op Delivery management. Kunt u bevestigen dat Logius dat ook zo ziet? Mocht dit niet zo zijn kunt u dan uitleggen hoe Logius de rol van de Delivery Manager binnen het DevSecOps team ziet?	Logius heeft dezelfde visie als die in de vraag omschreven wordt: het is de taak van Delivery Management om ervoor te zorgen dat het team beschikt over de capaciteit die in een gegeven fase van het werk benodigd is. Dit betekent dat Delivery Management goed ingevoerd is in de lopende ontwikkelingen, roadmaps en planningen en ook een scherp beeld heeft van het functioneren van een team op elk gegeven moment. Wanneer er zich problemen voordoen in het functioneren van het team dan wel dat het team niet de afgesproken resultaten levert, verwachten wij een actieve betrokkenheid en verantwoordelijkheid van Delivery Management om deze te adresseren en op te lossen.